

MORDPARTA OSTRAVA

Případy šéfa ostravské kriminálky
Luboše Valeriána

Luboš Valerián, Tomáš Lánský

MORDPARTA OSTRAVA

Případy šéfa ostravské kriminálky
Luboše Valeriána

*Luboš Valerián na snímku z 30. března 2025
v zámeckém parku ve Frýdku-Místku, kde žije
a kde také vyšetřoval několik vražd.*

MORDPARTA OSTRAVA

Případy šéfa ostravské kriminálky
Luboše Valeriána

Luboš Valerián, Tomáš Lánský

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

© Tomáš Lánský, Luboš Valerián, 2025

Photos © archiv autora, Josef Gabzdyl, Petr Lemberk, Dan Materna,
Mladá fronta DNES, Alexandr Satinský, Jaroslav Švanda, 2025

Cover art © Lukáš Tuma, 2025

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2025

ISBN 978-80-278-0238-8 (print)

ISBN 978-80-278-1561-6 (ePub)

ISBN 978-80-278-1562-3 (mobi)

ISBN 978-80-278-1563-0 (pdf)

Tuto knihu věnujeme všem poctivým policistům a policistkám, kteří svou práci vykonávali a vykonávají jako poslání ve prospěch a k ochraně společnosti, mnohdy i s nasazením vlastního života. Hlavně ale srdcem a s láskou. Bohužel už celá řada z nich není mezi námi.

Věnujeme ji také památce Viktorína Šulce, autora detektivek a kriminalistické literatury faktu.

Jak řekli moudří, „Za každý zločin musí být někdo potrestán. Je-li to pachatel, tím lépe“ (Terry Pratchett, anglický spisovatel, 1948–2015). Protože „Kdo může za vraždy? Mohou za ně vrazi“ (George Bush, 43. prezident USA).

Prolog		9
Kapitola I:	Modré sklo	13
Mezihra:	Nikdy nestůj k oběšenci čelem	40
Kapitola II:	Netvor s cihlou	49
Mezihra:	Prokletá amnestie	70
Kapitola III:	Malinový vrah	83
Mezihra:	Horké karvinské léto	110
Kapitola IV:	Autogram vraha I	119
	Autogram vraha II	129
Mezihra:	Jednou policajt, vždycky policajt	138
Kapitola V:	Vrazi, s. r. o.	145
Mezihra:	Já na vojnu nepůjdu	207
Kapitola VI:	Semtexman	221
Mezihra:	Vítr změn	236

Kapitola VII:	Něco starého končí, něco nového začíná.	243
Mezihra:	Homo deliquens	257
Kapitola VIII:	Čest havíře	265
Mezihra:	Soucit s ďáblem	284
Kapitola IX:	Donchuan	293
Mezihra:	Inspektoři v baloňáku	311
Kapitola X:	Parazit	319
Mezihra:	Červená karta	340
Kapitola XI:	Šepot v hlavě	345
Mezihra:	Spravedlnost ve smrti	387
Kapitola XII:	Jackpot	395
Poděkování		423

Také vás fascinují vraždy? Nás ano. A nebojíme se to přiznat.

Víme, že za každou vraždou se skrývá tragédie a bolest. Vražda jako nejextrémnější projev lidské agrese provází lidstvo od prvopočátků.

Vraždy nejsou jen čísla v policejních zprávách, jsou to příběhy o lidech, kteří žili a milovali, o rozhodnutích, která změnila jejich osudy, a o následcích, které se táhnou jako stín i dlouho po posledním výdechu. Fascinace vraždou nás vyzývá k tomu, abychom se postavili tváří v tvář našim nejhlubším obavám a otázkám o morálce, spravedlnosti a lidské existenci. Je to cesta do nitra lidské duše, kde se skrývá nejen temnota, ale i touha po porozumění a smíření.

Obliba detektivek, *true crime* seriálů a kriminalistických podcastů vychází z hluboce zakořeněné touhy po spravedlnosti v nás. A co jiného než odhalený a potrestaný zločin nám tento pocit dá? Nalezení spravedlnosti a morálního řádu nám do života vnáší rovnováhu a klid.

Práce kriminalistů je pro laiky obestřena tajemstvím. Nahlédnout na chvíli „za oponu“ uspokojí naši kolektivní zvědavost. A přiznejme si – fascinace temnotou je nám lidem dána od pradávna. Ostatně i začátek Bible je zatížen vraždou – Kain zabije Ábela již v knize *Genesis*. Smrt bychom našli ale i v prvních dokladech lidské existence, které se nám dochovaly. Schválně se podívejte, o čem vypovídají jeskynní malby. Zobrazují motivy násilí, smrti a rituálů souvisejících se smrtí, zpravidla též s lovem a zabitím kořisti. Lidské umění je smrtí doslova přesyceno. Řecké tragédie od dramatiků, jako jsou Aischylos, Sofoklés či Eurípídés, často obsahují temná a trýznivá

témata – vraždy, zrady a osudová prokletí. Pro anglického dramatika Williama Shakespeara byl motiv vraždy v díle způsobem, jak prozkoumat nejtemnější stránky lidské povahy a pochopit důsledky násilí. Koneckonců jeho divadelní hry jako *Romeo a Julie*, *Hamlet*, *Macbeth*, *Othello* nebo *Král Lear* jsou jen geniálně rozvinuté příběhy vražd.

Z čeho však pramení touha lidí o smrti stále číst? Žijeme dnes ve velmi bezpečném světě. S vraždou se většina z nás nikdy neseťká. Opravdu je to tak. Zkusme to vyjádřit matematicky: pokud se v Česku ročně stane průměrně 135 vražd, při průměrné délce dožití 80 let se během našeho života od kolébky do rakve přihodí nějakých 10 800 vražd. Jestliže zohledníme počet obyvatel České republiky 10,5 milionu a pro zjednodušení připustíme, že bude pořád stejný, pak pomocí matematického vzorečku zjistíme, že během celého našeho života je pravděpodobnost toho, že se staneme cílem vražedného útoku, přibližně 0,1 %, tedy jedno promile. To je zhruba dvanáctkrát menší šance, než že se vám narodí dvojčata – pokud jste žena. Drtivá většina z nás se tedy ve svém okolí nikdy s vraždou neseťká. Přesto o nich slyšíme ve zprávách, v dokumentech, soudničkách, rozhovorech i filmech. Dojímáme se u drastických příběhů obětí, zhnuseně odvracíme (ale jen trošku) zrak od záběrů z místa činu, nechápavě kroutíme hlavou nad profily vrahů. Možnost prožívat tohle všechno z relativního bezpečí domova v nás probouzí odvěký pocit vzrušení, jehož se nám v běžném životě již nedostává. Umožňuje nám prozkoumat temné stránky lidské povahy bez skutečného nebezpečí. Paradoxně právě díky vysoké míře bezpečnosti v moderní společnosti si můžeme dovolit konzumovat obsah pojednávající o násilí a zločinu jako formu zábavy.

Můžeme se pohoršovat nad tím, že uspokojovat tento primitivní pud na úkor nevinných obětí je cynické, nedůstojné a zvrácené. Ale je to i očistné. Zločiny a jejich následky často otevírají hlubší otázky o morálce, etice a lidské povaze. Tato témata mohou být intelektuálně

stimulující a vést k osobní reflexi. Připomínají nám, že je něco takového jako vražda naprosto nepřípustné. Studium různých aspektů trestných činů a jejich důsledků může pomoci čtenářům lépe pochopit, jak se chránit a reagovat v případě nebezpečí. Odpověď na otázku, proč se lidé odchyľují od společenských norem a páchají zločiny, zase může pomoci k tomu, aby se dalo těmto činům předcházet. A také nám příběhy zločinu dávají jistá poučení. Například že vrazi nejsou žádné příšery z temných uliček, ale lidé z masa a kostí, jako my. Anebo že se s manželkou nikdy nemáme hádat v kuchyni. Nůž je tam totiž ten nejčastější nástroj, který má člověk po ruce.

KAPITOLA I

Vrbno pod Pradědem, 7. července 1976.

„Láska ke Kristu nás pohání,“ pošeptala si sama pro sebe Marie Hajtmanová. Dodalo jí to sílu. Tohle heslo, vlastní všem sestrám Boromejkám, bylo to poslední, co jí ještě z původního řeholního života zbylo, pokud nepočítáme jméno po Matce Boží. Platilo to už od doby, kdy zdejší vodoléčebný ústav sester Boromejek v Mnichově u Vrbna pod Pradědem změnili komunisté na domov sociální péče pracujících a z řádových sester udělali civilní zaměstnance nemocnic, starobinců a léčen. Řádové sestry zde vyměnily černé hábity za bílé mundúry kuchařek. Zkouška jejich víry ale teprve měla přijít...

Matka představená Marie Hajtmanová, tehdejším slovníkem sou-družka Hajtmanová, zaslechla z chodby jakýsi povyk.

„Sestro Marie, sestro Marie!“ neslo se domovem důchodců.

To byl Michal Kišš. Duševně zaostalý kluk z Vrbna, který i přes svůj hendikep nezištně pomáhal lidem v okolí, například s odnosem nákupu. Nikdo mu ve vsi neřekl jinak než Mišo.

„Pojďte rychle, tam jsou dvě mrtvé ženské!“ vykřikl Mišo směrem k Hajtmanové.

„Kde?“

„U Hoňků!“

Bohobojná žena zpovykovala v kuchyni další dvě sestry, Hlavicovou a Svobodovou. Těžko dnes s odstupem času hodnotit, co si musely říkat. Smrt patřila v domově sociální péče k běžným jevům, musely na ni být zvyklé. Tehdy se ale víc umíralo doma. Obzvláště zde, na

venkově. U Hoňků žila stará paní Marie, té bylo už 92 let, což byl více než pozeňnaný věk. Téměř neslyšela a sotvakdy vyšla před dům. Že by zemřela ona? Ale proč Mišo mluvil o „dvou ženských“?

Osada Mnichov, součást Vrbna pod Pradědem, se teprve probouzela. Červencové slunce už ale bylo vysoko. Prašnou pěšinou to k domu na samotě u Hoňkových zabralo pár minut. Nuzné malé stavení, obehnané vachrlatým plůtkem a obklopené poli, bylo nečekaně ztichlé. Zavřené okenice, zavřené dveře. To bylo v červenci neobvyklé.

Hajtmanová, v předtuše čehosi zlého, instruovala své dvě společnice, aby na nic nesahaly, když vstupovaly do zahrady skrz rozvrzanou branku v plotě. Nejprve nahlédly oknem do kuchyně. Pak Hajtmanová uchopila do ruky kus kuchařské zástěry a vzala s ní za kliku...

Srdce v hrudi jim musela sevřít hrůza. Trojice žen stojící na zápraží domu Hoňkových ihned poznala, že na zemi leží mrtvola. Tu ženu znaly. Zdeňka Foitová, dcera staré paní Hoňkové. Jezdila sem ze Šumperka – kam se provdala –, aby pomáhala mamince. Každý ji tu znal jako pracovitou a obětavou ženu.

Její strnule pootevřené oči zíraly kamsi do prázdna, v ústech měla nacpaný nějaký hadr, ruce svázané jakousi látkou. Květované šaty vykasané do výše pasu odhalovaly bílá, neopálená stehna, pokrytá špínou a krvavými fleky. Žluté kalhotky ležely opodál. Že takhle nikdo přirozeně neumírá, jistě došlo i Boromejkám.

Do domu se ale neodvážily vstoupit. Nakukovaly do dalších místností okny zvenku. V ložnici zahlédly starou paní Marii Hoňkovou, ta ale byla živá. Ležela na posteli, hýbala hlavou a na první pohled se zdála v pořádku.

Řádové sestry se rychle vrátily do domova sociální péče, kde řediteli ihned oznámily: „Volejte bezpečnost. Stala se vražda!“

Scházíme se ve frýdecko-místecké hospodě. U stolu na mě čeká na první pohled nenápadný prošeďivělý muž, jehož věk by mu člověk sotva hádal. Pronikavým pohledem skenuje lokál a lidi v něm. Sedí

Zapadlé stavení v osadě Mnichov ve Vrbně pod Pradědem se stalo dějištěm brutální vraždy.

čelem ke vchodu, což je starý policajtský zvyk, kdy si chráníte záda a můžete sledovat, kdo do lokálu vchází, odchází a co se v místnosti děje.

Luboš Valerián. Člověk, bez jehož mravenčí práce by na svobodě běhaly desítky vrahů a násilníků, což mu ale přirozená skromnost nedovoluje vyslovit. Do roku 2022 šéfoval ostravské mordpartě, jak se eufemisticky říká oddělení vražd. Sloužil v kraji, který po revoluci vévodil žebříčkům násilné trestné činnosti a co do počtu vražd často doháněl Prahu, jednou ji dokonce předešel. Teď Luboš Valerián odešel do důchodu, ale bezmála půlstoletí práce „na vraždách“ logicky nejde jen tak odsunout do zapomnění.

Před námi leží na stole tlustá složka. Jen zlomek jeho případů, z nichž nejstarší sahají až do osmdesátých let minulého století.

„Tak kterým začneme?“ ptám se netrpělivě.

„Co třeba Modrým sklem? Ten případ se stal v roce, kdy jsem nastoupil k policii a vlastně jsem se na něm později učil. Vyřešil ho můj mentor, učitel, parťák a kamarád Zdeněk Petr, který šéfoval mordpartě přede mnou,“ loví Luboš Valerián z desek svazek listů.

„Čím je ten případ zajímavý?“ vyzvídám.

Valerián se zamýšlí. „Na svou dobu nezvyklou brutalitou vraha. A taky způsobem, jak byl dopaden,“ naznačuje kriminalista.

Nasliní prst a zalistuje svými výpisky.

Jsmo zpět v osadě Mnichov ve Vrbné pod Pradědem. Mrtvá žena v domku na samotě...

Přivolaný obvodní lékař v doprovodu dvou esenbáků z výjezdové skupiny už mohl pouze konstatovat smrt. Ta dle jeho odhadu nastala předchozí večer kolem 21. hodiny. Mrtvola Zdeňky Foitové ležela uprostřed předsíně na zádech, zesnulá měla za zády svázané ruce kusem tkaniny, v ústech nacpaný roubík z šátku. V pootevřených ústech bylo možné spatřit do hrtanu hluboko zaraženou spodní zubní protézu.

Vedle v ložnici našli kriminalisté v peřinách starou paní Marii Hoňkovou, silně nahluchlou a téměř nepohyblivou. K vraždě nepodala žádné informace, byla v tu dobu zamčená v místnosti, spíš ale policistům přídělala vrásky na čele; svěřila se jim, že pohřešuje ještě svoji sestru Helenu Hoňkovou, která v domku žila také.

Ve stejnou chvíli na místo přijeli psovodi z Bruntálu. Služební pes chytil stopu u zadního vchodu do domu a sledoval

Zavražděná Zdeňka Foitová.

ji po prašné cestě do polí, kudy patrně pachatel mohl utéct. Dál ji však ztratil.

Nezbylo než čekat, až se na místo dostaví ostravská kriminálka. V 11 hodin dopoledne už se dům hemžil vyšetřovateli. S nimi ze žlutého auta s bílým pruhem vystoupil i bělovlasý muž. Kapitán Zdeněk Petr, zkušený detektiv krajské mordparty, který si později mezi kolegy vysloužil přezdívku Ostravský Maigret.

„Tu přezdívku měl Petr nejen za výsledky své práce. Stříbrem značně prokvetlé šediny na hlavě mu propůjčovaly vizáž francouzského herce Jeana Gabina, který Maigreta hrál. Gabin byl zavalitý, Petr štíhlý, ale ta podoba tam byla,“ vzpomíná na svého kolegu Luboš Valerián.

Petr nechal provést orientační prohlídku domu a nestačil se divit. V malé komůrce vedoucí ke schodům na půdu ležela za zavřenými dveřmi další mrtvá žena, pohřešovaná jednadsmdesátiletá Helena Hoňková. Způsob usmrcení vypadal podobně jako u Zdeňky Foitové. Mrtvá měla ústa zacpaná roubíkem, ruce za zády svázané elektrickým kabelem, tepláky stažené ke kolenům. Pod mrtvou zasychala loužička krve vyteklá z konečníku.

Vše nasvědčovalo tomu, že pachatel obě ženy znásilnil a usmrtil, aby se zbavil svědků. Musel je překvapit. Báł se křiku a prozrazení, proto jim nasadil jednoduchý roubík. To s největší pravděpodobností znamenalo, že kromě pudové primitivní agrese uvažoval chladně. Nebyl zcela nepřičetný. Kalkuloval.

Nebylo jasné, jestli ženy zemřely v průběhu činu, nebo je usmrtil až po něm. Helenu Hoňkovou nejspíš zabil první, protože se její tělo pokusil ukrýt v komůrce vedoucí na půdu. Zdeňka Foitová patrně zemřela jako druhá. Následky svého řádění ovšem pachatel nezakryl, těla nijak důmyslně neschoval, ani neučinil nic pro to, aby ztížil práci policistům. Zjevně byl po ukojení svého chtíce sám překvapen, čeho se dopustil, a z místa činu utekl. Tomu napovídalo i to, že ve vedlejší místnosti po celou dobu byla matka a sestra obou obětí, stará paní

Hoňková, o které vrah možná vůbec nevěděl a dům posléze ani neprohledal. O cennosti mu tedy nešlo. Zatím šlo říct jen velmi obecné, že pachatelem je sexuální deviant, zřejmě gerontofil.

Prohledání místa činu nepřineslo žádný velký posun. Ukázalo se, že z domu nic cenného nezmizelo. Na místě zůstaly čtyři zlaté prsteny, stříbrné pamětní mince a tři vkladní knížky na 33 900 korun. Ke smůle vyšetřovatelů ale po sobě vrah neza-
nechal žádné daktyloskopické ani trasologické stopy.

Mrtvola Heleny Hoňkové.

Výslech svědků vnesl do případu ještě víc otazníků. Především nálezcce mrtvé Zdeňky Foitové Michal Kišš musel kriminalistům pěkně zamotat hlavu. Posuďte sami:

„Všiml jsem si, že dveře do sklepa jsou pootevřené, domníval jsem se, že je paní Helena Hoňková ve sklepě. Chtěl jsem se jí zeptat, co potřebuje nakoupit. Najednou jsem zakopl a upadl na zem, uhodil jsem se do čela o stěnu, proto ho mám odřené. Pocítil jsem, že jsem upadl na nějaké tělo. Já špatně vidím, a tak jsem ji napřed v chodbě neviděl. Chytil jsem jí rukou za zadek. Poznal jsem, že je mrtvá. Vzal jsem ji za ruku a třepal s ní, jestli žije. Ruka jí spadla, poznal jsem, že je mrtvá,“ uvedl Kišš do protokolu.

Duševně zaostalý osmadvacetiletý kluk nosil silné brýle. Vy-
ráběl si snad alibi? Mohl skutečně zakopnout o mrtvolu, která navíc neležela u vstupu do domu? Nebo jen Kišš ve své prostoduchosti popisoval realitu, jak ji skrze své silné dioptrie a nízké IQ vnímal?

Výslech 92leté Marie Hoňkové byl ještě složitější. Přestárlá žena byla pět let vdova a společnost jí dělaly jen její sestra Helena a dcera Zdeňka, která často jezdívala na návštěvu. Dva její synové žili v Prostějově a Vsetíně.

„Helena šla večer něco kutat na zahradu. Přišla Zdeňka a začala se po ní shánět. Řekla jsem jí, že je na zahradě a ona ji odešla hledat,“ popisovala babička osudný večer. Padla tma. Když zjistila, že dcera ani sestra se nevracejí, dostala paní Marie strach, že se jim něco stalo. Obvykle totiž Helena spávala ve velké posteli s ní. Stařenka v obavách celou noc o samotě probděla a teprve v půl šesté ráno se odvážila opustit postel. S vypětím všech sil se vybelhala z ložnice na chodbu, kde objevila mrtvou dceru. Volala o pomoc, ale nikdo ji neslyšel.

„Pak přišel Mišo. Jelikož jsem nechtěla, aby viděl Zdeňku, jak má vyhrnutou sukni a je nahá, lifrovala jsem ho pryč, ale je možné, že ji viděl,“ svěřila se stará paní Hoňková kriminalistům.

Luboš Valerián se u tohoto momentu pozastavuje. Ve výpovědích svědků je třeba zohlednit jejich duševní stav. Stará Marie Hoňková už vzhledem k věku nepatřila k nejbystřejším, zpráva o skonu dcery a sestry jí musela těžce narušit psychiku. Přesto při výpovědi kladla důraz na to, že „nechtěla, aby Kišš zahlédl mrtvolu“.

Proč vůbec měla tyto obavy? I na to dala vyšetřovatelům odpověď. Kdysi totiž dcera Zdeňka přistihla Kišše, jak souloží v chlévě s jejich kozou. Zdánlivě nesouvisející poznámka mohla být důležitá.

„To byl zajímavý rozpor ve výpovědi Kišše. Tělo mrtvé neleželo v cestě, kde by při vstupu do domu o něj mohl zakopnout. Čili existovalo podezření, že s tělem Kišš nějak manipuloval,“ domnívá se Luboš Valerián.

Bylo třeba jednoznačně Kišše vyloučit z okruhu možných pachatelů. Na to mohla dát odpověď jen zdravotní prohlídka. Znásilnit a zamordovat dvě statné ženské a nemít ani modřinu, to už by se rovnalo zázraku. Pokud byl vrahem on, musely by se na jeho těle najít oděrky a škrábance od zápasu. Ty ovšem lékař neobjevil, potvrdil

Nuzně vybavený venkovský domek obývaly tři ženy. Dvě z nich byly po smrti a třetí toho příliš neřekla.

pouze odřeninou na čele, kterou si Mišo způsobil při pádu na zem. Kišš byl tím pádem ze hry venku.

Sousedé Hoňkových potvrdili, že Helena se pohybovala na zahradě ještě kolem půl osmé večer. V kritickou dobu zahlédli v dálce jakéhosi muže, který běžel směrem od domu – nebyli ale schopni doplnit žádný jeho popis.

Těla Zdeňky Foitové a Heleny Hoňkové už tou dobou byla na pitvě v Ústavu soudního lékařství v Olomouci. Přednosta ústavu Svatopluk Loyka starší mohl konstatovat, že smrt obou žen nastala udušením následkem uškrcení, kdy se na smrti podílelo více mechanismů, k nimž patřilo rdoušení, ucpaní úst roubíkem a zapadnutí zubní protézy. Nešlo však jednoznačně říct, který z nich byl pro smrt tím rozhodujícím.

Obě ženy měly drobná poranění vnějších genitálií, u Zdeňky Foitové se v konečníku našla krev a sperma. Prokazatelně tak došlo k anální souloži.

„Před smrtí došlo k pohlavnímu styku, nelze konstatovat, zda ne-
byl dokončen posmrtně,“ zapsal docent Loyka do protokolu.

Kriminalistům se tím potvrdil původní předpoklad, že vrahem
je sexuální deviant. Soudní lékař při pitvě odebral rovněž vzorky
mikročastic zpoza nehtů, z rukou a oblečení obou mrtvých. Ten-
to zdánlivě banální úkon se nakonec ukázal jako rozhodující. Ale
o tom až později.

Policie zatím pomocí soudních znalců, psychiatrů a psychologa
profilovala pachatele. Ten měl být sexuálně nezdrženlivý, s nižším
IQ, nejspíše sadista. Kapitán Petr přikázal rozšířit pátrání na nejbližší
psychiatrické a protialkoholní léčebny, v dětském domově a rovněž
v databázích Veřejné bezpečnosti.

Vzhledem ke způsobu, jakým ženy znásilnil, existoval předpoklad,
že by se mohlo jednat o homosexuála. Jenže, jak už tomu osud chtěl,
další měsíc se vyšetřování nepohnulo ani o píď.

Posun přinesl až srpen 1976, kdy přišla zpráva z Kriminalistického
ústavu v Praze, který zkoumal vzorky odebrané z těl zavražděných
žen a z jejich oblečení. Analýzou těchto vzorků se přišlo na to, že

*Pitva prokázala sexuální motiv, stejně tak děsivou brutalitu útoku na obě
ženy. Jedna z nich měla zubní protézu hluboce zaraženou do krku.*

jde o drobné částčky vzhledově připomínající čiré, modrozelené a modré sklo. Skleněné mikročástice se ženám nemohly pod nehty dostat přirozeně. Žádná z nich se sklem nepracovala a při prohlídce domu se nenašlo nic, co by původ tohoto materiálu mohlo vysvětlit. Jedině snad, že by ho na místo činu donesl nevědomky sám pachatel!

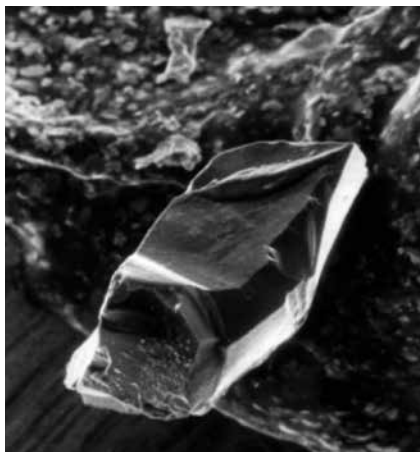
Ostravští vyšetřovatelé už věděli, jak je třeba postupovat dál: vrátit se na místo činu a ověřit si, jestli mikroskopické částčky modrého skla najdou i tam. Což šlo udělat jedině tak, že kriminalističtí technici dům důkladně vyluxují, obsah zásobníků vysavače pak popíší podle místností a nechají zanalyzovat.

Za pár dnů už se předpoklad potvrdil. Modrý skelný prach se nacházel na podlaze chodby, v pokoji vedle ložnice, v komoře pod schodištěm a na papučích Zdeňky Foitové. Tedy přesně v místech, kde vrah prokazatelně byl, nebo tam měl přístup. Naopak v ložnici, kde v době činu ležela stará paní Marie Hoňková, kam vrah nevstoupil, žádné mikročástice skla nalezeny nebyly.

„Myslím, že tohle byl zásadní průlom, který vyšetřovatele případu posunul správným směrem,“ zdůrazňuje klíčový moment Luboš Valerián.

U mikročástic se krátce zastavme. Výhoda mikrostop je v tom, že se dají zkoumat i po delší době od spáchání trestného činu.

Analýza mikročástic může poskytnout důležité důkazy, které by se jinak nedaly získat. Lze zjistit, zda se pachatel dotkl určitého předmětu nebo zda se na místě činu nacházel v určitém časovém období.

Částice modrého skla pod mikroskopem.

„Například povýstřelové zplodiny jsou drobné částičky střelného prachu, kterých se nejde zbavit ani tím, že si člověk umyje ruce. Jsou zasekané v kůži. Tím se dá celkem spolehlivě určit, jestli šlo třeba o sebevraždu střelnou zbraní. Ono se řekne: drží v ruce pistoli, tak se asi střelil. Ale pokud v ruce či na ruce mrtvý tyto mikročástice nemá, tak ta ruka před výstřelem zbraň nedržela,“ vysvětluje Luboš Valerián.

Metoda analýzy mikročástic se dá využít téměř u všech trestných činů. Valerián ji použil i v roce 1991, kdy byl „na zkušené“ v USA, kde na modelových situacích čeští kriminalisté poměřovali rozdíly v práci své a tamních vyšetřovatelů.

„Měli jsme tam oběšence, tedy podle prvotních předpokladů muže, co spáchal sebevraždu. Začal jsem mu odebírat mikrostopy z dlaní. Američané nechápali, proč to dělám. Tak jim říkám: pokud se ten chlap oběsil, bude mít na rukou mikročástice toho lana,“ vzpomíná Valerián.

A nemýlil se. Oběšenec mikrostopy z provazu na rukou neměl a jak se později ukázalo, šlo o vraždu.

Ale zpátky do roku 1976.

Nález modrého skla jasně ukázal, že vrah musel pracovat nebo mít přístup do skláren ve Vrbně pod Pradědem. Jenže to mělo háček. Od půlky července tam měli celozávodní dovolenou, kterou si mnozí ještě prodloužili naddělanými víkendy a svátky. Vzorky modrého skla mezitím putovaly do Státního výzkumného ústavu sklářského v Hradci Králové, který měl přesněji určit, co je to za materiál a k čemu se používá, aby se okruh podezřelých ještě zúžil. Ve sklárnách totiž pracovalo 150 chlapů a prověřovat alibi každého z nich by byla práce na rok.

Vyšetřovatelé ani pak nezaháleli. Provedli vyšetřovací pokus, aby jednoznačně potvrdili, že skleněné mikročástice lze na oblečení přenést někam jinam. Oslovili několik pracovníků závodu, které vyšetřovatelé požádali, aby si dlaněmi přejely po oblečení, načež jim

kriminalistický technik sejmul z plochy rukou vzorky, které tam ulpěly.

Tento pokus skončil nezdarem, droboučkých částech skla se našlo jen nepatrné množství. Detektivové tak na zem umístili transparentní fólii a nechali ženy, aby předstíraly zápas. Tady už se zadářilo. Množství vytřepaných skelných mikročástic bylo dostatečné. Dokonce – v což nikdo ani nedoufal – se prakticky vyrovnalo tomu, co v jednotlivých místnostech na místě činu v Mnichově vysáli technici vysavačem z podlahy.

Teď už kapitán Petr věděl, že modré úlomky skla se na podlahu domku Hoňkových musely dostat z oblečení vraha právě při zápasu s jeho oběťmi.

Smyčka kolem pachatele se utáhla ještě víc, když ze Státního výzkumného ústavu sklářského v Hradci Králové přišla analýza vzorků modrého skla. Ukázalo se, že nešlo jen o sklo, ale i částechky brusného materiálu karbidu křemíku, který se používá při opracování skla na hladinářských kotoučích. To opět zúžilo okruh možných pachatelů.

Kriminalisté už v té době měli k dispozici seznam všech zaměstnanců skláren s pozitivním záznamem v psychiatrických evidencích. Mužů, kteří měli v chorobopisu nějakou deviaci nebo duševní chorobu, bylo celkem 35.

„Dnešní optikou se to zdá jako vysoké číslo. Ale je třeba si uvědomit, že tahle část Bruntálska byl chudý kraj, kde kromě zemědělství a sklářství nic moc nebylo. Stále tu bojovali s následkem odsunu sudetských Němců, kdy se do chalup místo nich nastěhovali přistěhovalci odevšad. Spousta rodin tam žila po kupě v nuzných stavebních, pracovali v kravínech, byla tam špatná životní úroveň a nízké vzdělání. V tomhle mixu nešlo moc očekávat, že se tu budou rodit inteligentní děcka,“ glosuje Luboš Valerián tehdejší situaci ve Vrbně pod Pradědem.

Fakt, že ve sklárnách pracovalo tolik psychiatricky nemocných mužů, jejichž IQ se ani zdaleka nepřiblížilo průměru, byl dán ještě

jedním faktorem: nezapomínejme, že se případ odehrál v roce 1976, kdy platila povinnost pracovat, naopak nezaměstnanost byla vnímána jako parazitování, a tak ji též stát trestal. Kdo práci nemohl najít, byla mu přidělena. Plná zaměstnanost byla symbolem komunistického režimu, ačkoliv s produktivitou už to tak slavné nebylo – právě proto, že pracovali i ti, kteří by byli schopni z hecu strčit vidličku do elektrické zásuvky.

Policii pomáhal podezřelý vytipovat soudní znalec, primář opavské psychiatrické léčebny René Grumlík. Ten jako expert na psychiatrické choroby označil ty jedince, kteří připadali v úvahu jako pachatelé. Psychiatr určil jako možné vrahy trojici mužů, kteří pracovali ve sklárnách a zároveň měli nějaké psychické či sexuální poruchy.

Do hledáčku ostravské mordparty se dostali:

Lubomír Jiřík (43 let)

Petr Hon (23 let)

Igor Řegucký (17 let)

Lubomír Jiřík sloužil jako brusič skla, na kritický 6. červenec 1976 – kdy došlo k vraždě – neměl žádné alibi. Navíc se ukázalo, že nebyl v práci. Kvůli poranění ruky od skleněného střepu ten den nepřišel do práce. Jiřík měl přitom podle psychiatrických záznamů pestrou minulost. Lékaři ho vyhodnotili jako schizoidního psychopata a efebofilního homosexuála, tedy člověka projevujícího zájem o pubertální nebo adolescentní muže, dnešním slovníkem parafilika. Jiřík podle svědků navazoval sexuální kontakty s výrazně mladšími pracovníky skláren. Navíc byl silně závislý na alkoholu, v předešlých letech několikrát trestaný. V minulosti se léčil v psychiatrické léčebně ve Šternberku, kde podstoupil pulpektomii neboli odstranění části varlat vedoucí ke snížení produkce testosteronu. Zákrok, jenž měl Jiříka zbavit jeho sexuálního apetitu, však zřejmě až tak nefungoval.

V době, kdy jej kriminalisté vyslýchali, se k homosexuálním stykům s ním přiznalo několik zaměstnanců skláren. Jedním z jeho „amantů“ byl právě 17letý Igor Řegucký, další podezřelý. Lubomír Jiřík v pozdějších výpovědích tvrdil, že v den, kdy došlo k vraždě, byl Řegucký u něj na návštěvě. Tímto tvrzením si Jiřík uškodil. Nejnižší věk souhlasu s homosexuálním sexuálním stykem byl v té době 18 let (pro heterosexuální platilo i tehdy 15 let), takže svými přiznanými kontakty s Řeguckým se Jiřík vystavil trestnímu stíhání. K objasnění vraždy to však nevedlo.

Do policejního hledáčku se pak dostal Petr Hon, spolubydlící Řeguckého na ubytovně. S ním byla práce těžší. Tehdejšími slovníkem oligofrenik v pásmu střední až těžké debility, dnes bychom řekli mentálně retardovaný. Ve sklárnách měl přezdívku „Peťa Motorka“ podle dětského předstírání, že jezdí na motorce.

„Jinak ale fenomén na přehled o kopané,“ poznamenal si do protokolu autor Honova posudku.

Rovněž Hon byl homosexuál a občasný sexuální partner Igora Řeguckého. Co však vyšetřovatele zaujalo, byla jeho až podezřelá informovanost o okolnostech vraždy. Dovedl třeba překvapivě věrně nakreslit plánek a rozmístění nábytku v domě Hoňkových, aniž by věrohodně vysvětlil, odkud tyto informace má. Při výslechu uváděl, že v inkriminovanou noc se koukal na televizi, kde dávali kriminálku *Na druhou stranu mostu*, film pojednávající o výměně identity cestujícího ve vlaku s hledaným vrahem. Jaká ironie. Podle Hona přišel Řegucký na pokoj večer, když už spal.

Takže tu byly dva rozpory: Řegucký nemohl být v jeden okamžik na dvou místech, u Jiříka a u Hona, jak oba tvrdili. Jeden z nich lže!

Detektivové se zaměřili na teprve 17letého Igora Řeguckého, který z tohoto podivného milostného trojúhelníku ještě nebyl důkladně prolustrován. I on měl psychiatrickou diagnózu delší, než kolik by zabral jeho životopis. Mentálně retardovaný oligofrenik v pásmu střední debility. S poruchou chování. Rovněž homosexuál, sexuálně

aktivní od chvíle, kdy dokončil povinnou školní docházku – měl za sebou jen jednu třídu normální a šest tříd zvláštní školy. Silný alkoholik. To z něj samo o sobě vraha nedělalo, ale varovné sirény se v myslích kriminalistů rozezněly poté, co vyslechli Řeguckého sousedy. Nestačili se divit!

Řeguckého sousedka, třicetiletá Marie Cabáková, při výslechu uvedla:

„Před dvěma roky k nám začal chodit, že by se chtěl u nás vykadit nebo vyčůrat. Pustila jsem ho, bylo mi ho líto, ale návštěvy se opakovaly. Igor mi říkal, že ho bolí šulínek, že neví, co s ním má dělat, abych se mu na něj podívala. Začala jsem se před ním zamykat. Ale on si pak vždycky vyčíhal, až půjdu ráno do práce, stál mlčky u vchodu, trenýrky dole.“

Manžel Cabákové jednoho dne Řeguckého zmlátil, načež jeho návštěvy ustaly. Ale to nebylo všechno...

Teprve třináctiletá neteř Cabákové Ivana popsala, že při letních prázdninách na návštěvě u tety jí Řegucký psal sprosté básničky. „Mně byl směšný. Děkala jsem si z něj srandu, taky jsem mu nějaké básničky napsala. Když po mně chtěl adresu, dala jsem mu adresu sestřenice Ivany ze Znojma. Sestřenice se ovšem jmenuje Irena a bydlí v Praze, tím pádem jí žádný dopis od Igora nemohl dojít,“ svěřila se dívka.

Zajímavé poznatky si kriminalisté odnesli i z Břidličné, kde bydlela Řeguckého matka a kde Igor vyrůstal. Obtěžoval zde sedmašedesátiletou Terezii Stipanitzovou a čtyřiasedmšedesátiletou Annu Chudou. Řegucký se obnažoval i před mladšími ženami doprovázející děti, ale výrazně víc si dovoloval na starší. Například před ženou s rokem narození 1905 onanoval, ta ho pleskla přes nahý zadek. „To je ale pěkný dáreček, třepněte mě ještě víckrát,“ měl tehdy odvětit Řegucký.

Víc nebylo potřeba vědět. Řegucký se pokoušel o sexuální kontakt s výrazně staršími ženami.

Když Řeguckého kriminalisté vyslechli, uváděl, že v den kdy došlo k vraždě, byl na členské schůzi ROH.

Tím se vše ještě víc zamotalo. Každý z potenciálních pachatelů uváděl něco jiného a v jejich výpovědích byly značné mezery.

Podle Jiříka byl Řegucký u něj.

Podle Hona zase u něj.

Sám Řegucký tvrdil, že byl na schůzi a pak šel na internát.

Takže možná lhali všichni...

Naštěstí se kapitán Zdeněk Petr nemusel spoléhat jen na výpovědi trojice homosexuálů, ale měl k ruce i další metody. Především se kriminalisté spoléhali na pachové stopy, které zajistili v době ohledání místa činu. Jde o stopy hermeticky uzavřené v nádobě, které obsahují pachový vzorek z místa činu. Služební psi dokáží rozlišovat mezi pachy s neuvěřitelnou přesností. U pěti ze sedmi pachových stop psi určili jako jejich původce Igora Řeguckého. Navíc se prověrkou Řeguckého potvrdilo, že na schůzi ROH být nemohl, poněvadž ta se konala jiný den. Seděly na něj i nalezené mikročástice modrého skla a brusného materiálu. Třebaže na brusírně přímo nepracoval, chodil tam za svým milencem Lubomírem Jiříkem, odkud se mohly dostat na jeho oblečení.

Vše do sebe zapadlo a indicií k obvinění Řeguckého z vraždy měl Zdeněk Petr dostatek.

Nakonec, pod tíhou důkazů, Lubomír Jiřík svoji původní výpověď – že byl Řegucký osudný den u něj – odvolal s tím, že se pravděpodobně zmýlil. Nikdy to sice nepřiznal, ale vyšetřovatelé byli přesvědčeni o tom, že tím jen poskytoval alibi Řeguckému, aby si ho jako milence udržel.

Rozpovídal se i „Peťa Motorka“ Petr Hon, který nakonec doznal, že Řegucký na internátu vykládal, že „vysouložil“ a uškrtil dvě ženské. „Povídal, že se mu nemůže nic stát, že má udělané alibi,“ líčil Hon. „Já jsem to bral tak, že se chvástá a lže, tak jsem mu nevěřil. Neptal jsem se ho na nic, jen jsem se divil, proč mi to vykládá,“ přiznal Hon.

Další den se Igor Řegucký přiznal k oběma vraždám.

*Igor Řegucký, mentálně zaostalý
pracovník skláren ve Vrbě pod
Pradědem.*

Přiznání Řeguckého, jak ho kriminalisté zaznamenali, nepotřebuje komentář:

„V tom Mnichově jsem to udělal já, už jsem to řekl do magnetofonu a mohu to znova opakovat. Tehdy jsem byl nervózní, lulin mě svrběl... dost přesně se na to nepamatuju, vím, že to bylo v červenci, než jsme šli na celozávodní dovolenou.

Viděl jsem tam nějakou babku na zahradě, plela tam v květinách, tak jsem se na ni díval, asi mě neviděla. Ještě jsem nic neměl se ženou, a tak mě napadlo, že bych to s tou babkou zkusil. Dostal jsem na ní chuť.

Venku se už stmívalo. Když zašla dovnitř domu, šel jsem za ní, normálně si otevřel za kliku, byla tam tmavá chodba, ona se mě optala, co tam dělám. Řekl jsem jí, že se jdu zeptat, kolik je hodin. Nevím už, co mi říkala, já jsem ji potom chytil kolem krku a chtěl jsem jí líbat. Držel jsem ji sepjatýma rukama kolem krku a líbal jsem ji, ona mě odstrkovala, nadávala mi a křičela. Strkala do mě oběma rukama, byla menší než já, taková hubená. Jak jsme se spolu tahali, tak jsme oba upadli, držel jsem jí ruku na puse, aby nekřičela a bránil jí vstát. Sahal jsem jí na prsa, ona se pak přestala hýbat. Asi omdlela. Našel jsem tam kus šňůry a svázel jí ruce dozadu, stáhl ji kalhotky tak, abych se dostal na přirození. Sahal jsem jí tam a strkal do ní lulina, ale měla stehna u sebe, ani jsem se nevystříkal. Odtáhl jsem ji stranou a aby nekřičela, nacpal jsem jí do pusy kus hadru.

Najednou se tam objevila další babka. Vůbec nevím, odkud přišla a jak se tam dostala. Začala řvát, co tam dělám, mně lulin pořád svrběl... Ta druhá byla mladší, stejně tak velká, ale byla urostlejší, taková pěknější. Hned jsem na ni skočil, svalil jsem ji, škrtil jsem ji oběma rukama, přestala se bránit, asi omdlela. Jí jsem taky svázel, už nevím, jestli jsem jí něco strčil do huby, stáhl ji kalhotky, pak už dole neměla nic, roztáhl jí nohy, vytáhl lulina... Nevěděl jsem, jak se to se ženskou dělá, vím jenom to, že se jí to strčí do přirození. Nevím, jestli jsem jí to nestrčil do zadnice, ona pořád ležela na zádech, trvalo to chvilku a vystříkal jsem se do ní.

Pak jsem se oblékl – ona pořád ležela a nehýbala se – to už byla venku tma, v domku žádné světlo nesvítilo, tak jsem odešel. Přišel jsem na ubikaci, kluci se dívali na televizi, nic jim neříkal, šel jsem si lehnout. Potom jsem se dozvěděl v závodě, že obě babky jsou mrtvé a že byly znásilněny. Já jsem mlčel, mrzelo mě to, nechtěl jsem je zabít. Myslel jsem, že jsou omdlelé a že zase obživnou. Nevěděl jsem, že se mohou zadusit, jen jsem chtěl, aby nekřičely, a tak jsem jim zacpal hubu. Mrzelo mě to, už jsem to nechtěl nikdy udělat, s žádnou ženskou jsem už nic neměl, ani s mužem, ani lulina si nehoním. Od té doby mě to všechno přešlo.“

Igor Řegucký přiznal i své exhibicionistické eskapády v Břidličné. „Nemohl jsem se tomu bránit, viděl jsem nějakou ženskou a hned jsem jí ukazoval spodek. Bylo mi jedno, jaká je, hlavně jsem chodil za těma starýma, nebál jsem se jich, a tak jsem jim ukazoval ptáka. Víím, že si na mě stěžovaly a matka mě potom zavedla k psychiatrovi, ten mi dal nějaké prášky a potom mně to už nepopadalo. S braním prášků jsem přestal nějak na podzim roku 1975, když jsem odešel pracovat do skláren, tam už jsem prášky nebral.“

Rekonstrukce vraždy, s níž Řegucký souhlasil, proběhla přímo na místě činu. Dům v Mnichově už byl neobývaný, stará paní Marie Hoňková v mezičase zemřela. Nikdo nepochyboval o tom, že traumatizující zážitek, kdy přišla o dceru a sestru, jí do hrobu velmi pomohl.

Rekonstrukce je velmi cenný nástroj při objasňování vražd, který umožňuje ověřit si pravdivost výpovědi obviněného s realitou a konfrontovat ho s možnými nesrovnalostmi. Často při rekonstrukci vyšetřovatelé lépe pochopí průběh vraždy, neboť pachatel musí naživo předvést, jak se na místě činu choval. Skutky předvádí na figurantech a figurantkách, které ztvárňují kriminalisté a kriminalistky.

Rekonstrukce je vlastně znovupřehrání děje pachatelem, kdy do posledních detailů znázorňuje celý akt vraždy. Provádí se obvykle na místě činu, kde se dbá na to, aby všechno odpovídalo situaci, jaká panovala v době vraždy. Včetně předmětů, oblečení a osob. Rekonstrukce se zaznamenává do protokolu, na video, dříve se pořizoval audiozáznam a fotodokumentace.

Řegucký k rekonstrukci přistoupil ochotně. Navlečen ve stejném oblečení, v jakém v osudný den byl, předvedl na figurantce, jak se choval. Všechny přítomné zaujalo, že se u toho usmíval.

Vrah Igor Řegucký při rekonstrukci činu. Z fotografií je patrné, že se při tom usmíval...

Zde se na moment zastavme.

Úsměvy na tvářích brutálních vrahů, když mají při rekonstrukci předvést svůj čin, nebývají úplně ojedinělé. Jakkoliv se nám to může jevit zvrácené.

„Oni prostě pózuji. Jakmile vidí videokameru nebo fotoaparát, začnou se usmívat. Stávají se z nich v podstatě herci,“ popisuje Luboš Valerián.

Samotným doznáním samozřejmě práce kriminalistů nekončila. Bylo třeba získat představu o Řeguckého psychickém zdraví, aby z toho bylo možné vyvodit, zdali byl schopen rozeznat nebezpečnost svého jednání a ovládat se. Jinými slovy, zda byl za trestný čin plně odpovědný.

Řeguckého matka Marie, osmatřicetiletá poštovní doručovatelka, popsala při výslechu, že její syn nebyl normální nikdy.

„Sama jsem pozorovala, že syn je jiný než ostatní děti, ani křičet neuměl, nehýbal se, byl velice slabý. Později jsme ho doslova vyoplali, každé nachlazení nebo rýmu ale těžce odstonal,“ popsala Řegucká, když vzpomínala na Igorovo dětství.

Narodil se sice zdravý, ale ještě v porodnici onemocněl zápalem plic, kdy lékaři odhadli, že má zastavený vývoj a možná ani nepřežije. Úrazy a nemoci provázely Igora celé dětství. Ve dvou letech spadl ze židle a upadl do bezvědomí, ve čtrnácti letech mu při lyžování praskla slezina, bral i hormonální léčbu.

„Odmala se nejevil jako normální. Tvrdě spal a pomočoval se. Doporučili mi, aby školní docházku započal o rok později. Ve škole měl potíže. Špatně viděl, špatně četl, nešly mu počty. Z nich měl hrůzu, až mu zmodraly rty. Od druhé třídy chodil do zvláštní školy v Rýmařově, měl ale slabý prospěch. Školu ukončil v 7. třídě,“ líčila matka Igora Řeguckého.

Ve škole byl chlapec velmi živý a těšilo ho, když byl středem pozornosti, i za cenu posměšků spolužáků. Přijímačky na učňák však

nesložil, tak od podzimu 1975 nastoupil ve sklárnách ve Vrbně pod Pradědem.

Ukázalo se, že Marie Řegucká dobře věděla o synových nemravných eskapádách se staršími ženami. Ještě před nástupem do prvního zaměstnání si u Řegucké na jejího syna stěžovala jistá paní Krausová. Od roku 1975 pak na Igora chodily stížnosti od různých lidí, že se obnažuje na veřejnosti. Musela jít kvůli tomu podat vysvětlení na Národní výbor. Tam slíbila, že Igorovi domluví.

„Doma jsem mu nařezala. Slíbil mi, že už nikdy nic takového nedělá. Každé slovo jsem z něj páčila a stejně jsem se nic nedozvěděla,“ posteskla si Řegucká.

Jen těžko se můžeme vžít do pocitů matky, jejíž syn spáchal dvojitou vraždu. Šok? Pocit viny? Hněv? Ke cti Marie Řegucké svědčí, že nezatajila ani to, že její syn před ní o vraždě mluvil. Ale ne tak, aby pochopila, že ji spáchal.

„Někdy v létě mi říkal: ‚Víš, co se ve Vrbně stalo? Někdo dvě babky uškrtil a tu třetí klepla pepka,‘“ uvedla vrahova matka.

Řeguckého kolegové ve sklárnách se o něm vyjádřili jako o blbečkovi: „Choval se jako děcko, začal bezdůvodně skákat a hulákat. Vedl řeči, kterým nikdo nevěřil. Táhl to s homosexuálem Jiříkem. Možná, že mu někdo nadhazoval, proč to nezkusí se ženským. Že za to dostane basu pív.“

V práci se prý všude chválil, ale ve skutečnosti neuměl vzít do ruky sklářskou píšťalu a něco vyfoukat, proto dělal jen odnašeče skla.

Další skláři vyjádřili přesvědčení, že Řegucký není takový blbec, jako ze sebe dělá.

Pro potřeby obžaloby je klíčový odborný znalecký posudek duševního stavu. Ten zpracovali v Psychiatrické léčebně Bohnice. Při vyšetření si psychiatři otipovali Řeguckého jako vyloženě mongoloidní typ s úzkými očními štěrbinami a astenickou konstitucí

těla, tedy s hubenou postavou, dlouhými končetinami a slabým svalstvem.

Součástí posudku byl také rozhovor, kdy se psychiatři ptají i na zdánlivě nesouvisející věci, které však mohou mít na osobu zpovídaného vliv. Povšimněte si, zejména v pasážích, kde Řegucký líčí vraždu, že se v mnoha detailech jeho popis liší od výpovědi, kterou učinil na policii, a přesný popis děje se tak nepodařilo získat.

– **Co můžete říct o vaší matce?**

„Je nemocná na hlavu. Když se rozčílí, tak neuvažuje. Bere prášky na nervy, ale nikde se neléčí, ona si prášky vždycky nějak sežene.“

– **Jakou myslíte, že máte povahu?**

„Já mám povahu dobrou.“

– **Jaký máte vztah k cigaretám a alkoholu?**

„Kouřím od patnácti let, tak 20–30 cigaret denně. Alkohol piju od sedmnácti let, hlavně osmistupňové pivo v práci, těch vypiju tak 40. O výplatě si dám brandy a k tomu dvě tři pivka.“

– **Míváte v takové situaci okna?**

„Bývám veselý, ale okna nemám.“

(Řeguckého kolegové v práci toto tvrzení vyvrátili, prý pil limonádu a stačily mu tři opavské osmičky, aby začal bezdůvodně skákat a hulákat. 40 piv prý nedokázala za šichtu vypít ani tamní sklářská „špička“.)

– **Pil jste v době, kdy došlo k vraždě?**

„Po obědě jsem šel do hostince Morava, kde jsem vypil deset piv a dvě deci borovičky.“

– **Co jste dělal potom?**

„V práci jsme ten den mluvili o souložení. Šel jsem se projít. Uviděl jsem tam takovou paní. Ptala se mě, co tam dělám. Sháněl jsem se po pití, ona říkala, že nic nemá. Chytil jsem ji pod krkem. Odstrkovala mě, ale já měl větší sílu. Vleze jsem ji uškrtl.“

– **Souložil jste s ní až potom?**

„Svlékl jsem jí a souložil s ní 1,5 hodiny. Strkal jsem jí to mezi nohy. Uškrtl jsem ji až po souloži, která se nezdařila. Pak jsem zaslechl, jak

někdo otevírá dveře, proto jsem rychle mrtvolu uklidil do koupelny pod vanu.“ (Koupelna přitom v domě vůbec nebyla.)

– **Proč jste ji uškrtil?**

„Aby nevylítla ven a nezavolala Bezpečnost.“

– **Proč jste zaútočil i na druhou ženu?**

„Byl jsem schován za závěsem, plánoval jsem utéct. Ale ona mě našla. Ptala se mě, jak jsem se tam dostal. Řekl jsem jí, že mám popito a začal jí vyznávat lásku. Nabízel jsem jí manželství. Ona říkala, že je moc stará, tak jsem jí nabídl soulož, což ona odmítla. Uškrtil jsem ji jako tu první.“

– **Bránila se vám?**

„Křičela. Klekl jsem jí na ruce a břicho, provazem jsem jí svázal ruce. Do pusy jsem jí nacpal kus hadru z kbelíku a pak jsem s ní souložil. Házela sebou. Předtím jsem ji odnesl na postel, kde jsem ji obnažil. Souložil jsem s ní dvě hodiny, než jsem vystříkl.“

– **Jak to můžete vědět tak přesně?**

„Vím to, protože jsem měl u sebe hodinky.“

– **Škrtil jste tuto ženu při souloži?**

„Uškrtil jsem ji během soulože, protože jsem si řekl, že by mohla přivolat pomoc.“

– **Takže jste soulož dokončil, když už byla mrtvá?**

„Bylo mi to jedno, chtěl jsem se prostě vysouložit.“

– **Souložil jste pak ještě s někým?**

„Oslavil jsem to. Řekl jsem si, že mám úspěch a našel si holku. Jmenuje se Ivanka Kozáková ze Znojma. Její adresu znám nazpaměť. Vyspal jsem se s ní doma u rodičů, matka to viděla, říkala, ať se pobavím. Souložili jsme dvakrát.“ (Zde Řegucký prokazatelně lhal, taková žena neexistovala.)

– **Jak jste přišel na to dát obětem roubík?**

„Tož podle filmu.“

– **Jaké máte rád filmy?**

„Nejvíc chodím do kina na filmy o vraždách. Pamatuju si třeba film Kladivo na čarodějnice.“

– Znáte obsah nějakého filmu, který vás zaujal?

Zde Řegucký heslovitě popisuje: „Ukradl peníze ve vlaku; babu zastřelil; chlap na ženskou skočil ze stromu, znásilnil a zavraždil ji; otrávil ženskou a pak ji znásilnil...“

– Na co koukáte v televizi?

„Strašně miluju sport. Jsem nervózní, když je třeba hokej a prohrajeme třeba se Sověty, první se jdu ožrat. Když jsme vyhráli, tak jsem brečel radostí, líbal jsem zem, otec mě vyhazoval od televize.“

– Kdy míváte ztopoření údu?

„Ve zlosti.“

– Ublížoval jste někdy zvířatům?

„Ne, mám je rád, choval jsem psa a andulky.“

– Co vás nejvíce přitahuje na ženách?

„Přirození a zadek.“

Součástí psychiatrického a psychologického posudku byl i orientační test inteligence, kterým Igor Řegucký prošel s klasifikací slabomyslnost na hranici debility s naměřeným IQ 51. Posudte sami:

- Kolik je 7 x 8?

„56“

- Kolik je 56 – 29?

„To teda nevím.“

- Kolik je 1 % ze sta?

„To fakt nevím.“

- Kdy byla I. světová válka?

„Nevím, já ji nezažil.“

- Kdy objevil Kolumbus Ameriku?

„Myslím, že ve 48. roce.“

- Kdo byl Alois Jirásek?

„Byl básník, psal knihy.“

- Znáte nějaké?

„Já ještě od něj nic nečet.“

– **A co jste četl?**

„Třeba takovou Vraždu v domě nebo kriminální případy.“
(Ve sklárnách si Řeguckého kolegové mysleli, že číst vůbec neumí.)

– **Proč je v noci tma?**

„Asi se zatáhne obloha nebo co.“

– **Co dělá slunce v noci?**

„Zapadne.“

– **Co se stane, když na váze je na miskách 1 kg železa a 1 kg perí?**

„Miska s perím stoupne, protože je lehčí.“

– **Pokud oboje váží 1 kilogram?**

„Železo je těžší než perí.“

Závěry znalců byly jasné: Řeguckého povaha měla psychopatické rysy s afektivní labilitou, nezdrženlivostí. Trpěl polymorfní sexuální deviací se sadistickými sklony a agresivitou. Právě Řeguckého deviace určovala jeho vražedné jednání.

Celé jeho osobnosti dle znalců dominoval sexuální obsah, nenášli ani žádné jiné zaměření, k němuž by se v životě upínal. Sexem prostě Řegucký žil a vše tomu podřizoval. Na druhou stranu, navzdory nízkému IQ, projevil překvapivě dobrou orientaci v sociálních situacích, když po vraždě dovedl tajit svůj čin ze strachu před trestem.

Znalci se ale neshodli na tom, jak moc sníženy byly Řeguckého rozpoznávací a ovládací schopnosti. Oboje měl snížené, ale psychiatři nevyloučili, že rozpoznávací schopnosti jen nepodstatně, což mělo dokládat, že vražda byla záměrná a úmyslná, aby nemohl být svými oběťmi popsán a usvědčen. Právě tato klasifikace byla později podstatná pro určení trestní zodpovědnosti. Kdyby se totiž plně prokázalo, že Řegucký vůbec nedokázal rozpoznat nebezpečnost svého činu a ani se nemohl ovládat, pak by se od toho odvíjela výše trestu, v tomto případě by například nemusel jít vůbec do vězení, ale skončil by v ústavní léčbě.

Lékaři se nicméně shodli, že pobyt na svobodě je v případě Řeguckého vysoce společensky nebezpečný a navrhli ústavní léčbu s doporučeným chirurgickým zásahem v hormonální oblasti neboli kastrací. Pak by jeho resocializace byla možná.

Příbuzný zavražděných Bedřich Hoňka zaslal ostravskému soudu dopis s tímto zněním:

Jak jsem se dozvěděl, byl v měsíci srpnu tohoto roku souzen Vaším soudem Igor Žežulský [zde došlo k chybě, patrně neznal přesné jméno obžalovaného, pozn. autora] pro vraždu sester... Jsem mluvčím a zástupcem celé naší rodiny ve všech otázkách a zajímají nás pochopitelně také záležitosti okolo všech příslušníků. Od počátku do konce Slovenského národního povstání byl jsem činným v tomto odboji a ohrožením života každou chvíli a proto pochopitelně huř na nás dolehla zpráva o skonu našich sester. Nemáme vůbec zdání, zda všechno co slyšíme odpovídá skutečnosti, protože ústním podáním dochází ke zkreslování i sebemenších příhod a jménem celé rodiny prosím o laskavé zaslání vyhotovení rozsudku k nahlédnutí, který jsem případně ochoten vrátit. Domnívám se, že na toto jako jejich bratr mám právo. S přáním věčného míru na celém světě,

B. H.

Návrh na obžalobu Igora Řeguckého byl soudu doručen 22. dubna 1977, hlavní líčení proběhlo 5. července 1977, tedy bez jednoho dne přesně rok poté, co v Mnichově vraždil.

Před soudem Řegucký vylíčil opět svůj čin s mnoha detaily jinak, než je řekl v přípravném řízení. Tyto detaily ale neměly na výsledek vliv.

Soudce se například Řeguckého ptal, jestli vůbec ví, co to znamená někoho škrtit.

Jednání Igora Řeguckého hnala jeho sexuální deviace.

„Někdo se škrtí, až se uškrtí, to je, že nežije,“ odpověděl obžalovaný.

Ohradil se též vůči tvrzení, že je homosexuál udržující styky s Lubomírem Jiříkem.

O tři dny později zazněl rozsudek: vinen z pokusu o znásilnění, znásilnění a dvěma vraždami. Trest 9,5 roku vězení a poté doživotní ochranná ústavní léčba.

Přitom Řeguckému reálně hrozil trest smrti. Kdyby vraždil o dva měsíce později...

„Čin spáchal v červenci, za dva měsíce mu bylo 18 let a byl by pak plnoletý. Jako mladistvý ale nemohl dostat vysoký trest, tam byla sazba maximálně 10 let,“ uvádí Luboš Valerián.

Igor Řegucký skončil ve věznici na Mírově, po třech letech jej přemístili do věznice v Ostrově nad Ohří. Zde podal v roce 1983 žádost o podmíněčné propuštění, jemuž soud nevyhověl – Řegucký měl v té době 49 kázeňských trestů a velmi špatnou pracovní morálku.

Igor Řegucký zemřel v roce 2009 ve věku 50 let v Domově pro osoby se zdravotním postižením Velehrad.

Zhluboka upije nealko piva. Ani teď, když je plukovník Luboš Valerián po téměř půlstoletí služby v civilu, nevypadne z role profíka, který – když to situace vyžaduje – si nechce kalit smysly. Ostatně je o čem si povídat a mysl musí zůstat čistá.

„Tak jaký případ probereme dál?“ ptá se.

Na mě je ale všeho toho škrcení a znásilňování trochu moc. Chci před další smrtí oddech.

„Co třeba ten váš? Jak jste se dostal k policii?“

Valerián se usměje a usrkne birellu. Jeho neokázalou povahu, kdy raději mluví o vražích než o sobě, je třeba narušit. Musím se na něj dostat oklikou. Je třeba jít „přes mrtvoly“. Doslova.

„Co vaše první mrtvola? Vzpomenete si na ni?“

Valerián se usměje. Na něj si nepřijdu.

„O mrtvolách se dá mluvit, až když jsem v roce 1978 dokončil policejní školu v Praze – Hrdlořezích. Nastoupil jsem na povinnou službu v Praze na místní oddělení VB Praha-Nusle. Tam platilo, že co služba, to nejméně jedna mrtvola. Ale vybavuju si první manipulaci s mrtvolou. Chlap se otrávil svítiplynem, já mu sundával z ruky snubák. Přes hadr, abych se ho nedotknul. Tehdy jsem se štítil,“ přiznává Valerián.

Po mém nechápavém pohledu, proč mrtvého zbavoval prstenu, hned dodává kontext: „Havrani neboli pohřebáci tenkrát ukradli, co se dalo. Neměli úctu k mrtvým. Přijeli vždycky velkou Avií, kam se vešlo třeba deset mrtvol, občas byli ožralí. Na mrtvolách nesměly zůstat žádné šperky a cennosti. Dokonce jsme ty mrtvoly hlídali v bytě, když přijeli na místo,“ vzpomíná plukovník.

Přesto, jak dodává, této doby nelituje, získal během roku v Nuslích tolik zkušeností, kolik by někde na okrese sbíral třikrát tak dlouho. Do jeho rajonu patřil i slavný Nuselský most (tehdy most Klementa Gottwalda). Na konci sedmdesátých let ještě nebyl obehnan hladkými

zahnutými plechy a brzy si získal nelichotivou pověst jako Mekka sebevrahů. Jen od data jeho otevření v roce 1973 do roku 1996 zde skokem dolů ukončilo život 200 lidí. Pro policisty bylo v tu chvíli klíčové, kam a na kterou stranu onen nebožák dopadl, aby bylo zřejmé, čím policejní rajon smrt vyšetří. Mohly to být Nusle, ale také Podolí, Vyšehrad, Praha 4 nebo i Praha 2.

„Jeden ze skokanů měl na ruce hodinky značky Prim, které po nárazu stále šly,“ vzpomíná Luboš Valerián. „To by byla dobrá reklama na značku!“ uchechtne se.

Měl tehdy podle svých slov štěstí. Bydlel sice na ubytovně a domů do Frýdku-Místku dojížděl jen občas. Ale pod křídla si jej tehdy vzal Bohumír Wasserbauer, který mu byl učitelem, průvodcem a brzy i přítelem.

„Byl jsem mu i za svědka na svatbě, bohužel zemřel na infarkt velmi mlád, před padesátkou. Dodnes jsem v kontaktu s jeho manželkou a rodinou,“ líčí Valerián.

Zatímco on jezdil k mrtvolám, jiní jeho kolegové řídili křižovatky, byli u odboru sledování nebo u tzv. 5. správy, která měla na starost ochranu státních budov a velvyslanectví. To obnášelo hodiny šlapání chodníku před ambasádou USA, SSSR a dalších.

Ale zpátky k těm mrtvolám.

„Dnes už vím, jak se správně sundává oběšenec. Ale tenkrát jsem to nevěděl. První pravidlo zní: nikdy nestůj před oběšencem zepředu,“ zamyslí se Luboš Valerián.

„Proč, to je nějaká pověra?“ zajímám se.

„Ne, čistě z praktických důvodů. Jakmile oběšence nadzvednete, povolí svalstvo a on se pokálí a zpravidla se dopředu pozvrací. Což přesně se mi přihodilo,“ usmívá se Valerián. „A to jsme původně jeli k nálezu muže, kterému se prý udělalo v kotelně špatně,“ dodává.

V Nuslích dostal Luboš Valerián i svoji tehdejší přezdívku Borisek. V televizi tehdy běžel československo-sovětský válečný film *Borisek, malý seržant* (Maleňkij seržant).

„Pro můj mladistvý vzhled se mi tak začalo říkat. Byl jsem mladý a v hodnotě nadstrážmistra,“ vysvětluje. Ale nebyla to přezdívka první. Už dříve, ještě před nástupem k policii, říkali Valeriánovi Valoš, později také Valdez. Tato přezdívka byla opět inspirována filmem, konkrétně westernem *Valdez přichází*.

Rok 1979 znamenal pro Luboše Valeriána návrat do rodného Frýdku-Místku, kde opět nastoupil jako hlídkař šlapající chodník. „Tehdy se stavěla panelová sídliště, dostal jsem na starosti problematiku poškozování telekomunikačních a jiných kabelů. Stavbaři je ničili, spíše z nedbalosti, nedodržením postupů,“ vysvětluje Valerián.

Brzy si vysloužil i vlastní rajon. Na starost měl národní podnik Válcovny plechu ve Frýdku-Místku, Hutní montáže a výtopnu Svadnov a Vítkovické železářny Klementa Gottwalda.

„Proboha, co může policajt na takových místech pohledávat?“ tážou se.

„Tehdy tam bylo spousty bulačů,“ zvedá prst Valerián.

Čtenář z Ostravska je hned doma, těm ostatním slůvko s původem na Ostravsku přiblížíme. Bulač je meškač nebo absentér, tedy člověk – nejčastěji dělník –, který bez omluvy nechodí do práce. Dnes už neexistující Zákon o přečinech říkal, že kdo absencí ohrozí plynulý hospodářský provoz nebo hospodářskou činnost socialistické organizace, může skončit až na tři měsíce ve vězení nebo dostat až pětitisícovou pokutu. A protože Ostravsko bylo „ocelové srdce republiky“ a chloubou národního hospodářství, bylo potřeba s těmito živly zatočit.

„S kolegy, který měl na starosti doly, jsem soutěžil o to, kdo bulačů zastihá více,“ usmívá se při vzpomínce Luboš Valerián.

Už tehdy hrál házenou, ostatně na základní škole byl vybrán do vůbec první sportovní třídy v okrese, se zaměřením na lehkou atletiku. U házené vydržel až do veteránů a skončil v době, kdy tým postoupil do extraligy.

„To už jsem časově nestíhal. Byla to tvrdá hra, u které jsem se vyventiloval a vybil, což bylo jakýmsi uvolňujícím prvkem k psychickému zatížení v práci,“ přiznává. Připouští rovněž, že pro házenou nikdy neměl odpovídající fyzické parametry – výšku nad 190 cm ani hřmotnou postavu.

„Ale respekt jsem měl, to zas jo. Sice jsem musel o to tvrději makat, abych si vydobyl patřičný respekt. Taky jsem byl nejvíce vylučovacím hráčem,“ popisuje Luboš Valerián.

Začali ho pozorovat z Okresního úřadu vyšetřování. Tehdejší zkušený vyšetřovatel kapitán Jan Raček si ho tam vytáhl a z Luboše Valeriána se stal vyšetřovatel. A rovnou dostal zařazení na násilnou trestnou činnost.

„Ublížení na zdraví, těžké újmy, ale taky co dům dal. Byl jsem nejmladší, tak mě nešetřili,“ podotýká Valerián. „Začal se mi otvírat obzor na další odbornosti, které jsem poznával, různé kriminalistické techniky, soudní lékařství, psychologii a psychiatrii,“ vyjmenovává.

Útvar tehdy sídlil v kanceláři v objektu Hotelového domu pro horníky ve Frýdku-Místku. Výhled ze 4. patra na zahradu mateřské školy musel ostře kontrastovat s náplní práce tehdejších vyšetřovatelů.

„Honza Raček měl na starosti požáry, výbuchy, úrazy a podobně. Každý den měl svůj rituál, kdy vybalil svačinu, nožem s držadlem s imitací parohu si sousta krájel,“ líčí Valerián. Tahle vzpomínka jistě trkne do očí každého diváka Případů I. oddělení, kde postava Josefa Korejse stejně obřadně krájela při svačině jablka...

Ale ani tady se Luboš Valerián dlouho neohřál. V roce 1982 nastoupil na čtyři roky trvající denní studium 4. fakulty vyšetřování na Vysoké škole SNB v Bratislavě. „Byl jsem na školu velmi mladý, bylo mi teprve 25 let s hodností podpraporčíka, takže jsem ve škole mezi samými padesátníky působil jistě nepatřičně,“ shrnuje Valerián.

A sebekriticky uznává, že tento krok ke kariéře byl zatěžkávací zkouškou jeho manželství. „Když jsem byl čtyři roky na Slovensku,